EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 08 11
COM(2023) 482 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams (EGF) veiklos 2021 ir 2022 m.

SANTRAUKA

Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas (EGF) buvo įsteigtas 2007 m. siekiant padėti darbuotojams, netekusiems darbo dėl globalizacijos ar kintančių pasaulio prekybos modelių, parodyti solidarumą ir skatinti deramą ir tvarų užimtumą, teikiant pagalbą bet kokio didelio masto restruktūrizavimo proceso atveju. Tai daroma padedant atleistiems darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims, kurių veikla nutrūko, prisitaikyti prie struktūrinių pokyčių, pritaikant jų įgūdžius ir ieškant naujų darbo vietų.

Vėliau Fondo veiklos sritis buvo pritaikyta tam, kad būtų galima paremti darbuotojus, praradusius darbą dėl pasaulinės finansų ir ekonomikos krizės.

2021–2027 m. laikotarpiu EGF reglamentas[1] buvo dar kartą iš dalies pakeistas, kad Fondo lėšomis būtų galima remti daugiau darbo netekusių darbuotojų. Dabar Fondas taip pat teikia paramą atleistiems darbuotojams ne tik su globalizacija ir pasauline finansų bei ekonomikos krize susijusių socialinių ir ekonominių pokyčių atveju, bet ir bet kokio didelio masto restruktūrizavimo proceso atveju, pavyzdžiui, atsiradus struktūriniams pokyčiams, susijusiems su globalizacija, finansų ar ekonomikos krizėmis, perėjimu prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, skaitmenizacija ar automatizavimu.

EGF, kaip neatidėliotinos pagalbos fondas, teikia pagalbą atleistiems darbuotojams, nukentėjusiems nuo didelio masto restruktūrizavimo procesų. Jis grindžiamas principais, apibrėžtais pagal tris Europos socialinių teisių ramsčio kategorijas[2] (lygios galimybės ir galimybė įsidarbinti, tinkamos darbo sąlygos ir socialinė apsauga bei įtrauktis), ir padeda juos įgyvendinti, taip pat padeda stiprinti socialinę ir ekonominę regionų ir valstybių narių sanglaudą. Juo papildomos esamos pagrindinės restruktūrizavimo pagalbos programos ir paslaugos darbo rinkos dalyviams, nepakeičiant esamų išteklių.

Šioje ataskaitoje apžvelgiami 2021 ir 2022 m. EGF veikla ir rezultatai. Toliau pateikiama svarbiausių išvadų santrauka.

- Per ataskaitinį laikotarpį penkios valstybės narės pateikė 11 paraiškų, pagal kurias prašyta skirti iš viso 45,8 mln. EUR (iš kurių 6,8 mln. EUR – nacionalinis įnašas ir 39 mln. EUR – EGF parama) 5 182 darbuotojams. Daugiausia darbuotojų buvo iš oro transporto sektoriaus ir motorinių transporto priemonių, priekabų ir puspriekabių gamybos sektoriaus, po jų rikiavosi sandėliavimo ir transportui būdingų paslaugų veiklos sektorius.

- Europos Parlamentas ir Taryba priėmė 14 sprendimų sutelkti EGF lėšas ir skirti iš viso 51,8 mln. EUR paramą 13 025 darbuotojams[3].

[1] 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/691 dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams (EGF), kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1309/2013.

[2] „Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planas“.

[3] Iš 14 sprendimų penki buvo susiję su 2020 m. pabaigoje gautomis EGF paraiškomis („EGF/2020/002, EE/Estonia Tourism“; „EGF/2020/003, DE/GMH Guss“; „EGF/2020/004, NL/KLM“; „EGF/2020/005, BE/Swissport“; ir „EGF/2020/006, FI/Finnair“).

- 2021 m. turėjo būti pateikta tik viena galutinė ataskaita, nes 2018 ir 2019 m. paramos teikimo atvejų buvo labai mažai. Iš šios ataskaitos rezultatų matyti, kad 79 proc. darbuotojų, dalyvavusių įgyvendinant priemones, grįžo į darbo rinką. Kitoje kas dvejus metus rengiamoje ataskaitoje, kuri apims 2023 ir 2024 m., numatoma pateikti 13 galutinių ataskaitų.

TURINYS

1. Įvadas 4
2. 2021 ir 2022 m. EGF veiklos analizė 5
2.1. Pateiktos paraiškos 5
2.1.1. Pateiktos paraiškos pagal atleidimo priežastį ir intervencijos kriterijų 7
2.1.2. Pateiktos paraiškos pagal sektorius (kaip nurodyta tolesnėje lentelėje NACE 2 red.) 7
2.1.3. Pateiktos paraiškos pagal tikslinių paramos gavėjų skaičių 8
2.1.4. Pateiktos paraiškos pagal prašytos paramos dydį 11
2.1.5. Pateiktos paraiškos pagal prašytos paramos sumą vienam darbuotojui 13
2.2. Priimti sprendimai ir skirta parama 14
2.2.1. EGF lėšomis finansuotos priemonės 17
2.2.2. Papildomumas su nacionalinių ar Sąjungos fondų lėšomis finansuojamais veiksmais .. 17
2.3. Nepatvirtintos paraiškos 18
2.4. EGF paramos rezultatai 18
2.4.1. 2021 m. pateiktų rezultatų santrauka ir kokybinis vertinimas 18
2.4.2. Pagalbą gavusių paramos gavėjų grįžimo į darbo rinką lygis. 20
2.5. Finansinis vykdymas 20
2.5.1. EGF parama 20
2.5.2. Techninė pagalba 21
2.5.3. Pažeidimai, apie kuriuos pranešta 21
2.5.4. EGF finansinės paramos teikimo užbaigimas 21
2.6. Komisijos teikiama techninė pagalba 25
2.6.1. Informavimas ir viešinimas – interneto svetainė 25
2.6.2. Susitikimai su nacionalinės valdžios institucijomis ir EGF suinteresuotaisiais subjektais 25
2.6.3. Elektroninio keitimosi duomenimis sistema (SFC2021) 25
2.6.4. Komisijos 2014–2020 m. EGF ex post vertinimas 26

1. Įvadas

Pasitelkdama 2021–2027 m. Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondą atleistiems darbuotojams (EGF)[4], ES solidarizuojasi su atleistais darbuotojais ir savarankiškai dirbančiais asmenimis, kurių veikla nutrūko dėl bet kokio didelio masto restruktūrizavimo proceso, pavyzdžiui, dėl struktūrinių pokyčių, susijusių su globalizacija, finansų ar ekonomikos krizėmis, perėjimu prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, skaitmenizacija ar automatizavimu, ir teikia jiems paramą. Tinkamumo finansuoti riba buvo sumažinta nuo 500 (2014–2020 m. laikotarpiu) iki 200 (2021–2027 m. laikotarpiu) atleistų darbuotojų. Be to, EGF bendro finansavimo norma buvo pakeista iš 60 proc. (2014–2020 m. laikotarpiu) į didžiausią „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) bendro finansavimo normą atitinkamoje valstybėje narėje[5] arba 60 proc., atsižvelgiant į tai, kuri norma yra didesnė (2021–2027 m. laikotarpiu). Šiuo 2021–2027 m. EGF pertvarkymu siekiama užtikrinti didesnį įtraukumą ir suteikti daugiau lankstumo, kad būtų galima geriau reaguoti į dabartinius ir būsimus ekonominius iššūkius.

Siekiant padėti atleistiems darbuotojams susirasti naują darbą, EGF lėšomis bendrai finansuojamos valstybių narių įgyvendinamos aktyvios darbo rinkos politikos priemonės. EGF papildo nacionalines priemones, taikomas netikėto kolektyvinio atleidimo iš darbo dėl bet kurio iš pirmiau minėtų didelio masto restruktūrizavimo procesų atveju, ir teikia pagal individualius poreikius labiau pritaikytą ir konkretesnę paramą pažeidžiamiausiems atleistiems darbuotojams.

Remdamasi 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/691 dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams (2021–2027 m.)[6] 21 straipsniu, Komisija teikia Europos Parlamentui ir Tarybai šią ataskaitą, kurioje išdėstytas kiekybinis ir kokybinis praėjusių dvejų metų EGF veiklos įvertinimas.

Šioje ataskaitoje daugiausia dėmesio skiriama EGF pasiektiems rezultatams ir pateikiama informacija, visų pirma susijusi su:

- pateiktomis paraiškomis,
- priimtais sprendimais,
- finansuotais veiksmais, įskaitant jų ir kitų Sąjungos fondų, pirmiausia ESF+, lėšomis finansuotų veiksmų tarpusavio papildomumą,
- paramos gavėjų grįžimo į darbo rinką kiekvienoje valstybėje rodiklių statistiniais duomenimis,

[4] Įsteigtas 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1927/2006, įsteigiančiu Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondą, iš dalies pakeistu 2006 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 546/2009, vėliau – 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1309/2013 dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo (2014–2020 m.), kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1927/2006, o 2021–2027 m. laikotarpiu reglamentuojama 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/691 dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo atleistiems darbuotojams.

[5] 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1060 (OL L 231, 2021 6 30, p. 159) 112 straipsnio 3 dalyje nustatytos tokios ESF+ bendro finansavimo normos: 85 proc. mažiau išsivysčiusiems regionams, 70 proc. pertvarkos regionams, kurie 2014–2020 m. laikotarpiu buvo priskirti mažiau išsivysčiusiems regionams, 60 proc. pertvarkos regionams, 50 proc. labiau išsivysčiusiems regionams, kurie 2024–2020 m. laikotarpiu buvo priskirti pertvarkos regionams arba kurių BVP vienam gyventojui buvo mažesnis nei 100 proc., ir 40 proc. labiau išsivysčiusiems regionams.

[6] OL L 153, 2021 5 3, p. 48.

- baigimu naudoti skirtą finansinę paramą ir
- paraiškomis, kurios buvo atmestos.

Ataskaitos pabaigoje pateikiami Komisijos atlikto 2014–2020 m. EGF *ex post* vertinimo rezultatai, kurie buvo paskelbti 2021 m. gruodžio 13 d.

2. 2021 ir 2022 m. EGF veiklos analizė

2.1. Pateiktos paraiškos

2021 ir 2020 m. Komisija gavo 11 paraiškų iš penkių valstybių narių: Belgijos, Graikijos, Ispanijos, Prancūzijos ir Italijos. Pagal šias 11 paraiškų iš viso skirta 45,8 mln. EUR (bendra nacionalinių lėšų ir EGF parama) 5 182 darbuotojams. Šios penkios valstybės narės ir anksčiau prašė skirti EGF finansavimą. Išsami informacija apie šias paraiškas pateikta 1 lentelėje.

1 lentelė. 2021 ir 2022 m. pateiktos paraiškos

EGF paraiška	Valstybė narė	Paramos teikimo atvejis	Trumpas sektoriaus pavadinimas	NACE 2 red. skyrius	Paraiškos data	4 straipsnyje nustatyti intervencijos kriterijai	Prekyba / krizė	Nacionalinis įnašas (EUR)(40 % arba mažesnė visos pagal paraišką prašomos sumos dalis)	EGF įnašas (EUR)(60% arba didesnė visos pagal paraišką prašomos sumos dalis)	EGF bendrojo finansavimo dalis (%)	Atleistų darbuotojų skaičius	Tikslinių darbuotojų skaičius	Tikslinių darbuotojų dalis palyginti su atleistų darbuotojų skaičiumi	Vidutinė EGF paramos suma, tenkanti vienam tiksliniam darbuotojui
								A	B	C	D	E	E/D	B/E
EGF/2021/001	**ES**	**País Vasco metal**	Metalo apdirbimo pramonė	25	2021-06-25	4(2)(b)	Krizė (COVID-19)	214,343	1,214,607	85%	491	300	61%	4,049
EGF/2021/002	**IT**	**Air Italy**	Oro transportas	51	2021-07-15	4(2)(a)	Įmonių krizė	683,760	3,874,640	85%	611	611	100%	6,341
EGF/2021/003	**IT**	**Porto Canale**	Sandėliavimas ir transportui būdingų paslaugų veikla	52	2021-07-15	4(3)	Prekyba	263,543	1,493,407	85%	190	190	100%	7,860
EGF/2021/004	**ES**	**Aragón automotive**	Variklinių transporto priemonių, priekabų ir puspriekabių gamyba	29	2021-07-26	4(2)(b)	Krizė (COVID-19)	247,917	1,404,863	85%	1,052	320	30%	4,390
EGF/2021/005	**FR**	**Airbus**	Transporto įrangos gamyba	30	2021-07-26	4(2)(a)	Krizė (COVID-19)	660,930	3,745,264	85%	508	297	58%	12,610
EGF/2021/006	**ES**	**Cataluña automotive**	Variklinių transporto priemonių, priekabų ir puspriekabių gamyba	29	2021-09-23	4(2)(b)	Prekyba	493,263	2,795,156	85%	705	450	64%	6,211
EGF/2021/007	**FR**	**Selecta**	Didmeninė prekyba, išskyrus prekybą variklinėmis transporto	46	2021-10-12	4(2)(a)	Krizė (COVID-19)	348,918	1,977,200	85%	366	366	100%	5,402
EGF/2021/008	**EL**	**Attica Manufacture of electrical equipment**	Elektros įrangos gamyba	27	2021-12-21	4(2)(b)	Prekyba	263,970	1,495,830	85%	206	206	100%	7,261
EGF/2022/001	**FR**	**Air France**	Oro transportas ir orlaivių techninė priežiūra	51; 33	2022-01-21	4(2)(a)	Krizė (COVID-19)	3,131,049	17,742,607	85%	1,580	1,580	100%	11,229
EGF/2022/002	**BE**	**TNT**	Sandėliavimas ir transportui būdingų paslaugų veikla	52	2022-10-18	4(2)(a)	Įmonės perėmimas	345,247	1,956,397	85%	559	559	100%	3,500
EGF/2022/003	**ES**	**Alu Ibérica**	Pagrindinių metalų gamyba	24	2022-11-30	4(2)(a)	Prekyba	225,000	1,275,000	85%	303	303	100%	4,208
Bendras 2021 ir 2022 m. gautų paraiškų skaičius: 11						**4(1)(a)=64(1)(b)=4 4(2)=1**	**Iš viso**	**6,877,940**	**38,974,971**		**6,571**	**5,182**	**79%**	**7,521**
							11 paraiškų vidurkis	**625,267**	**3,543,179**		**597**	**471**		

2.1.1. Pateiktos paraiškos pagal atleidimo priežastį ir intervencijos kriterijų

11 paraiškų, pateiktų 2021 ir 2022 m., pateko į Reglamento (ES) 2021/691 taikymo sritį. Pagrindinės valstybių narių nurodytos atleidimo priežastys buvo šios:

- **globalizacijos sukelti esminiai pasaulio prekybos struktūriniai pokyčiai**

  Graikija, Ispanija ir Italija pateikė keturias paraiškas, kuriose nurodomos su prekyba susijusios globalizacijos priežastys; viena iš šių paraiškų („EGF/2021/003 IT/Porto Canale“) buvo pagrįsta tuo, kad darbo rinka yra maža[7].

- **COVID-19 krizės poveikis**

  Penkios paraiškos buvo susijusios su COVID-19 krize. Dvi valstybės narės (Ispanija ir Prancūzija) pateikė paraiškas, susijusias su atleistais darbuotojais, dirbusiais per COVID-19 pandemijos protrūkį ypač nukentėjusiuose sektoriuose: metalo apdirbimo pramonės, variklinių transporto priemonių gamybos, transporto įrangos gamybos ir oro transporto bei oro transporto techninės priežiūros.

- **kitos**

  Viena paraiška buvo pateikta dėl įmonių krizės („EGF/2021/002 IT/Air Italy“) ir viena – dėl įmonės perėmimo („EGF/2022/002 BE/TNT“).

2.1.2. Pateiktos paraiškos pagal sektorius (kaip nurodyta tolesnėje lentelėje NACE 2 red.)[8]

11 paraiškų buvo susijusios su darbuotojų atleidimu devyniuose skirtinguose sektoriuose:

1) oro transporto (dvi paraiškos),
2) sandėliavimo ir transportui būdingų paslaugų veiklos (dvi paraiškos),
3) variklinių transporto priemonių, priekabų ir puspriekabių gamybos (dvi paraiškos),
4) metalo apdirbimo pramonės,
5) transporto įrangos gamybos,
6) didmeninės prekybos, išskyrus prekybą variklinėmis transporto priemonėmis ir motociklais (prekybos automatai),
7) elektros įrangos gamybos,
8) orlaivių techninės priežiūros,
9) pagrindinių metalų gamybos.

[7] EGF reglamento 4 straipsnio 2 dalies a punkte reikalaujama, kad per keturių mėnesių ataskaitinį laikotarpį iš valstybės narės įmonės būtų atleista ne mažiau kaip 200 darbuotojų, įskaitant tiekėjų ir tolesnės gamybos grandies įmonių atleistus darbuotojus ir (arba) savarankiškai dirbančius asmenis, kurių veikla nutrūko. Pagal EGF reglamento 4 straipsnio 3 dalį paraiška gali nukrypti nuo šių kriterijų, jei atvejis susijęs su maža darbo rinka ir darbuotojų atleidimas iš darbo daro didelį poveikį užimtumui ir vietos bei regionų ekonomikai.

[8] NACE 2 red., Europos bendrijos statistinis ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius: https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-RA-07-015.

Daugiausiai tikslinių darbuotojų priklausė oro transporto sektoriui (2 153), po jo rikiavosi variklinių transporto priemonių, priekabų ir puspriekabių gamybos sektorius (770) ir sandėliavimo ir transportui būdingų paslaugų veiklos sektorius (749) (žr. toliau pateiktą 1 diagramą).

Viena paraiška, gauta iš Prancūzijos, buvo susijusi su keliais veiklos sektoriais.

1 diagrama. Tikslinių darbuotojų skaičius pagal sektorius (NACE 2 red.) 2021–2022 m.

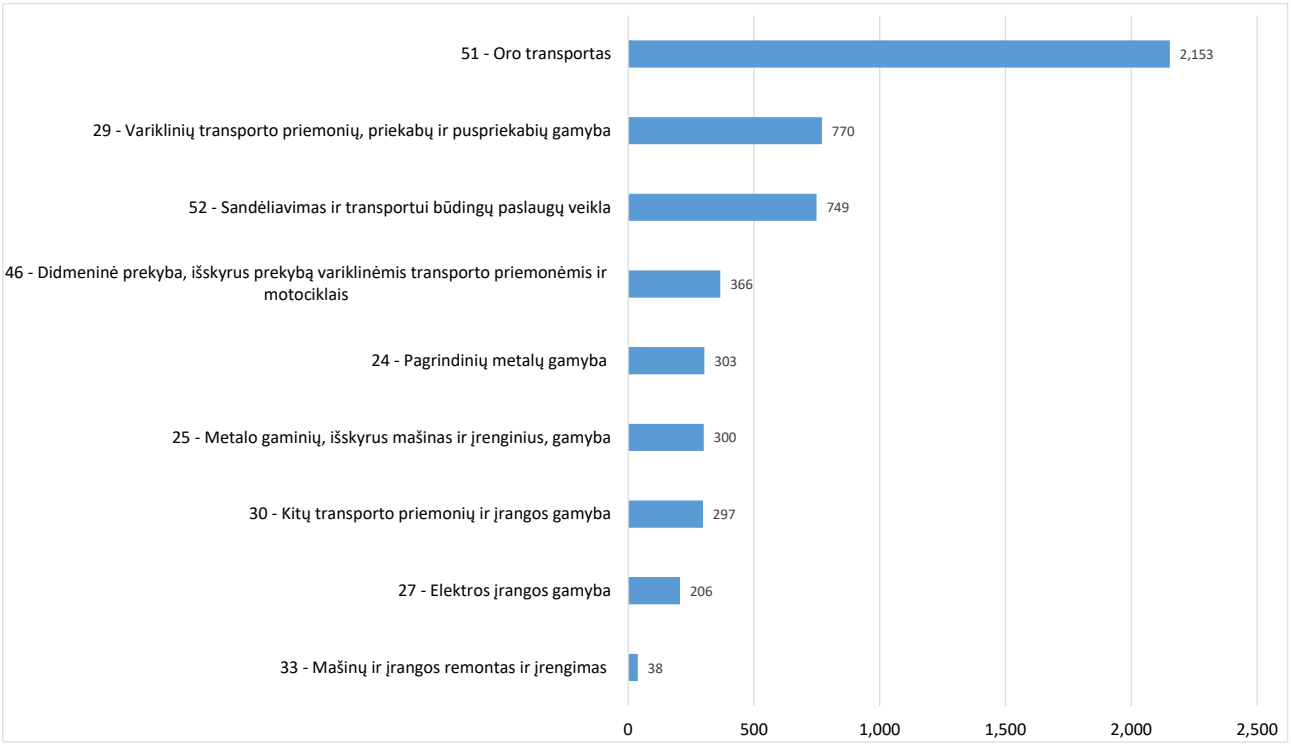

2.1.3. Pateiktos paraiškos pagal tikslinių paramos gavėjų skaičių

11 paraiškų, pateiktų 2021 ir 2022 m., paramos prašyta 6 571 atleistam darbuotojui. EGF paramą numatyta skirti iš viso 5 182 darbuotojams (žr. 1 lentelę). Didžiausiam darbuotojų skaičiui (2 243) EGF paramos prašė Prancūzija, po jos – Ispanija (1 373) ir Italija (801). Pagal vieną paraišką paramos prašyta vidutiniškai 471 tiksliniam darbuotojui (žr. 2 diagramą).

2 diagrama. Tikslinių darbuotojų skaičius 2021–2022 m. pagal valstybes nares

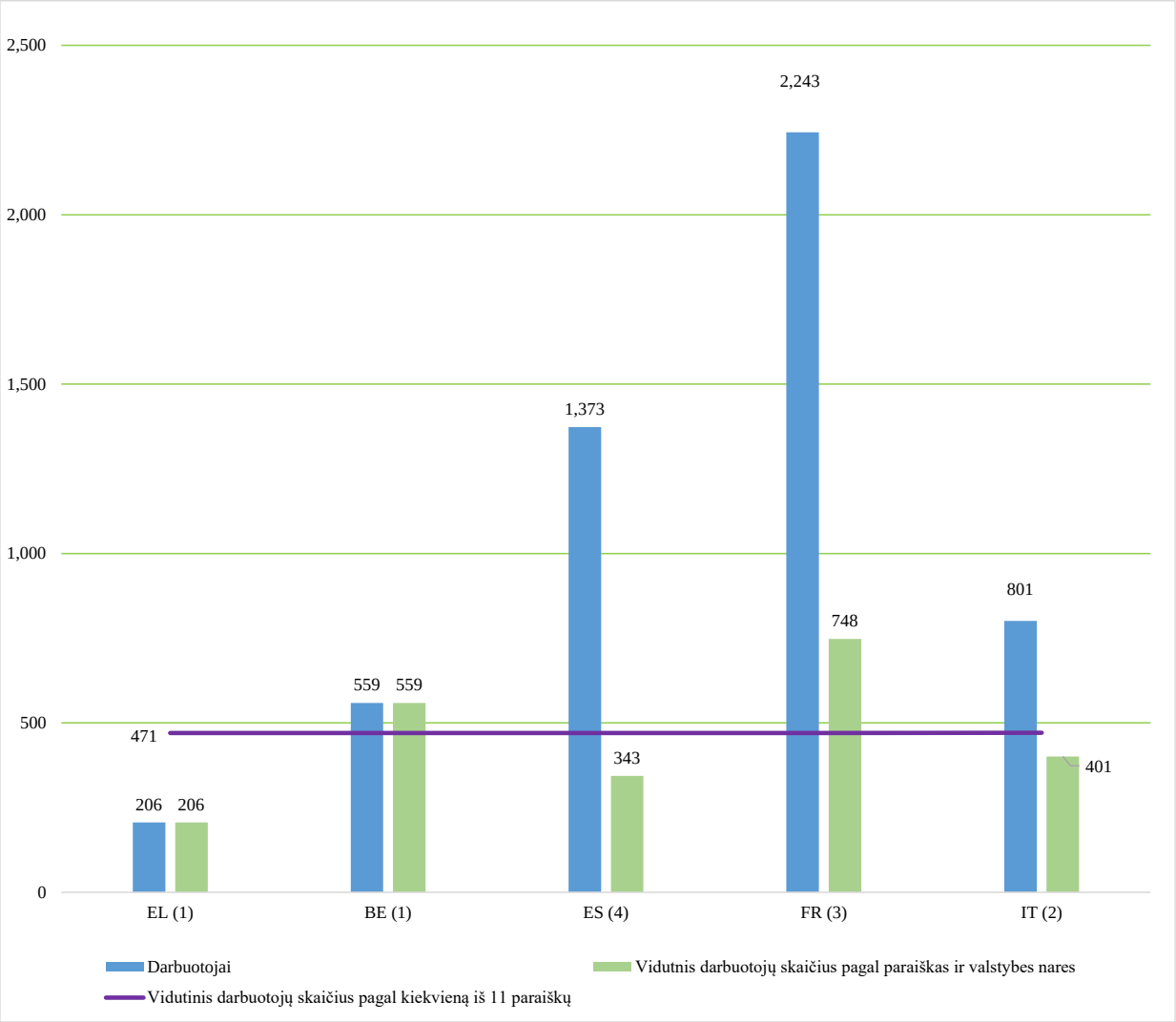

Pateiktų paraiškų skaičius nurodytas skliaustuose.

Bendras tikslinių darbuotojų skaičius – 5 182
Vidutinis tikslinių darbuotojų skaičius – 471

Iš visų tikslinių darbuotojų 65 proc. buvo vyrai, 71 proc. buvo 30–54 m. amžiaus asmenys ir 57 proc. buvo vidurinį arba aukštesnįjį išsilavinimą turintys asmenys. Tačiau darbuotojų profilis pagal lytį įvairiais paramos teikimo atvejais yra labai skirtingas. Prancūzijos paraiškoje moterims prašyta parama (oro transporto sektorius) sudarė iki 56 proc. Ispanijos ir Italijos paraiškose prašyta parama moterims atitinkamai sudarė 3 ir 9 proc. Šios paraiškos buvo susijusios su pagrindinių metalų gamybos sektoriumi bei sandėliavimo ir transportui būdingų paslaugų veiklos sektoriumi, t. y. dviem sektoriais, kuriuose tradiciškai daugiausia dirba vyrai (žr. toliau pateiktas 3–6 diagramas).

Dėl restruktūrizavimo nukentėjusių darbuotojų ir darbuotojų, kuriems prašyta skirti EGF paramą, skaičius gali skirtis, jei paraišką teikianti valstybė nusprendžia remti tik tam tikrų grupių asmenis,

pavyzdžiui, pažeidžiamiausius darbuotojus, kuriems itin sudėtinga išlikti darbo rinkoje ir (arba) kuriems pagalba reikalinga labiausiai. Be to, kad atleisti darbuotojai galėtų greitai grįžti į darbo rinką, vienais atvejais gali pakakti valstybėse narėse jiems teikiamos standartinės paramos, kitais atvejais darbuotojai gali nuspręsti anksčiau išeiti į pensiją. Tokiais atvejais EGF intervencija, kuria, remiantis teisiniu pagrindu, teikiama parama, viršijanti standartinę paramą, nėra reikalinga.

3 diagrama. Tikslinių darbuotojų profilis pagal lytį ir pagal paraiškas

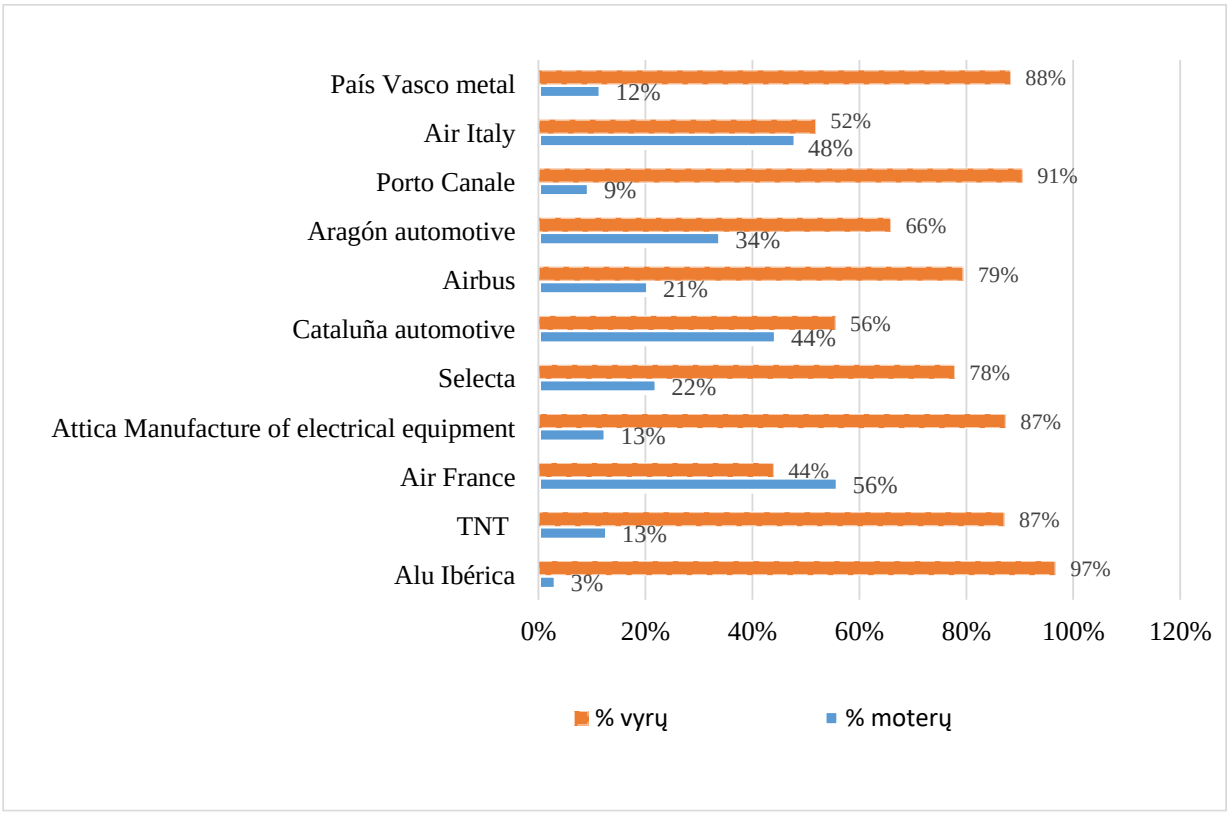

4 diagrama. Tikslinių darbuotojų profilis pagal lytį

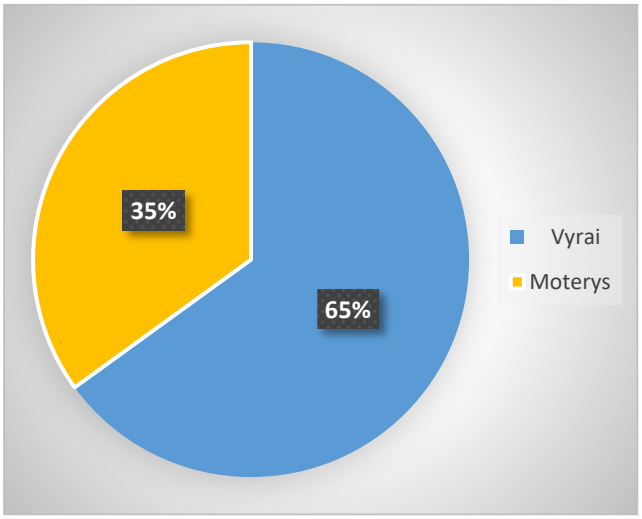

5 diagrama. Tikslinių darbuotojų profilis pagal išsilavinimą

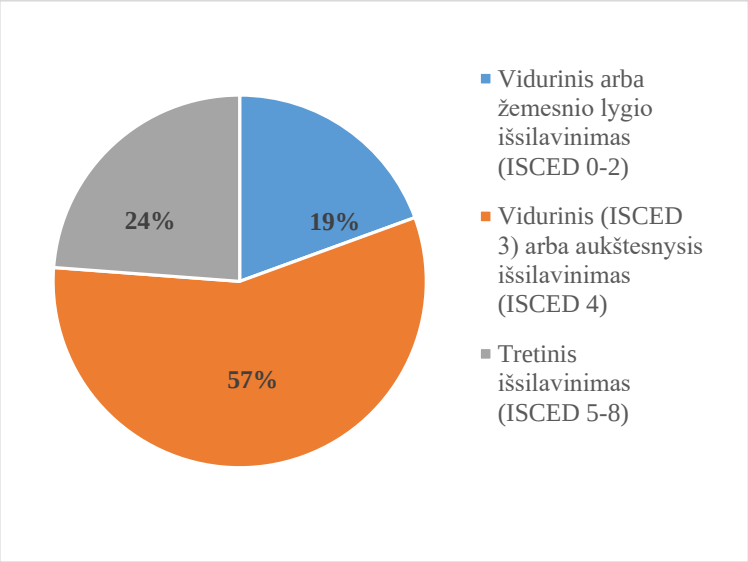

6 diagrama. Tikslinių darbuotojų profilis pagal amžių

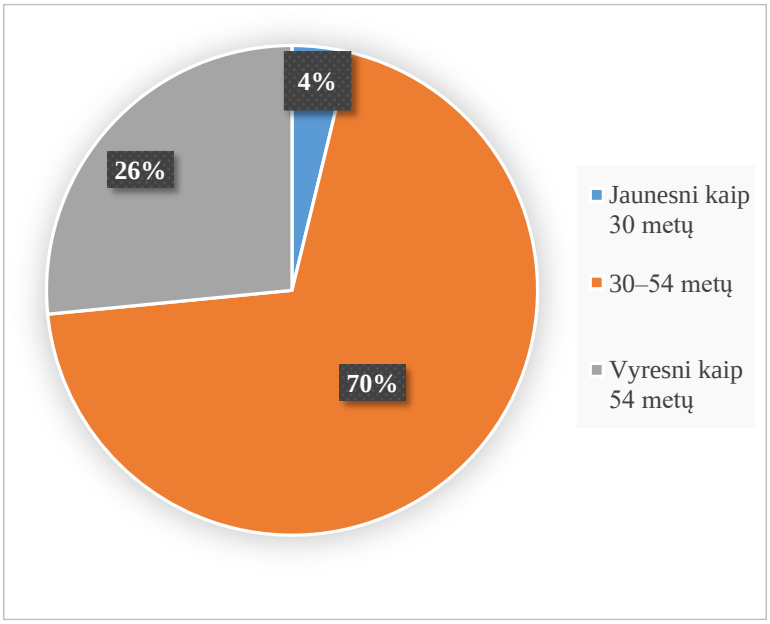

2.1.4. Pateiktos paraiškos pagal prašytos paramos dydį

EGF finansinė parama papildo valstybių narių nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis įgyvendinamas priemones. Paraišką pateikusi valstybė narė turi užtikrinti, kad priemonei, kuriai skiriama EGF finansinė parama, iš ES biudžeto nebūtų teikiama kita finansinė parama ir kad priemonė atitiktų valstybės pagalbos taisykles. Be to, EGF lėšomis remiamos priemonės neturėtų pakeisti priemonių, už kurias pagal nacionalinę teisę arba kolektyvinius susitarimus yra atsakingos įmonės.

Kiekviena EGF paramos prašanti valstybė narė turi parengti suderintą geriausiai tikslinių paramos gavėjų profilį atitinkančių priemonių rinkinį. Reglamente (ES) 2021/691 nustatyta, kad didžiausia EGF bendro finansavimo norma yra didžiausia ESF+ bendro finansavimo norma atitinkamoje valstybėje narėje arba 60 proc., atsižvelgiant į tai, kuri norma yra didesnė.

Pagal 11 paraiškų iš EGF prašytos paramos suma iš viso sudarė 38 974 971 EUR. Didžiausios sumos prašė Prancūzija (23 465 071 EUR, trys paraiškos), po jos eina Ispanija (6 689 626 EUR, keturios paraiškos) ir Italija (5 368 047 EUR, dvi paraiškos). Prašytos EGF paramos suma svyravo nuo 1 214 607 EUR iki 17 742 607 EUR; viena valstybė narė vidutiniškai prašė skirti 7 794 994 EUR, pagal vieną paraišką vidutiniškai prašyta skirti 3 543 179 EUR.

7 diagrama. Bendra 2021–2022 m. iš EGF prašytos paramos suma (EUR) pagal valstybes nares

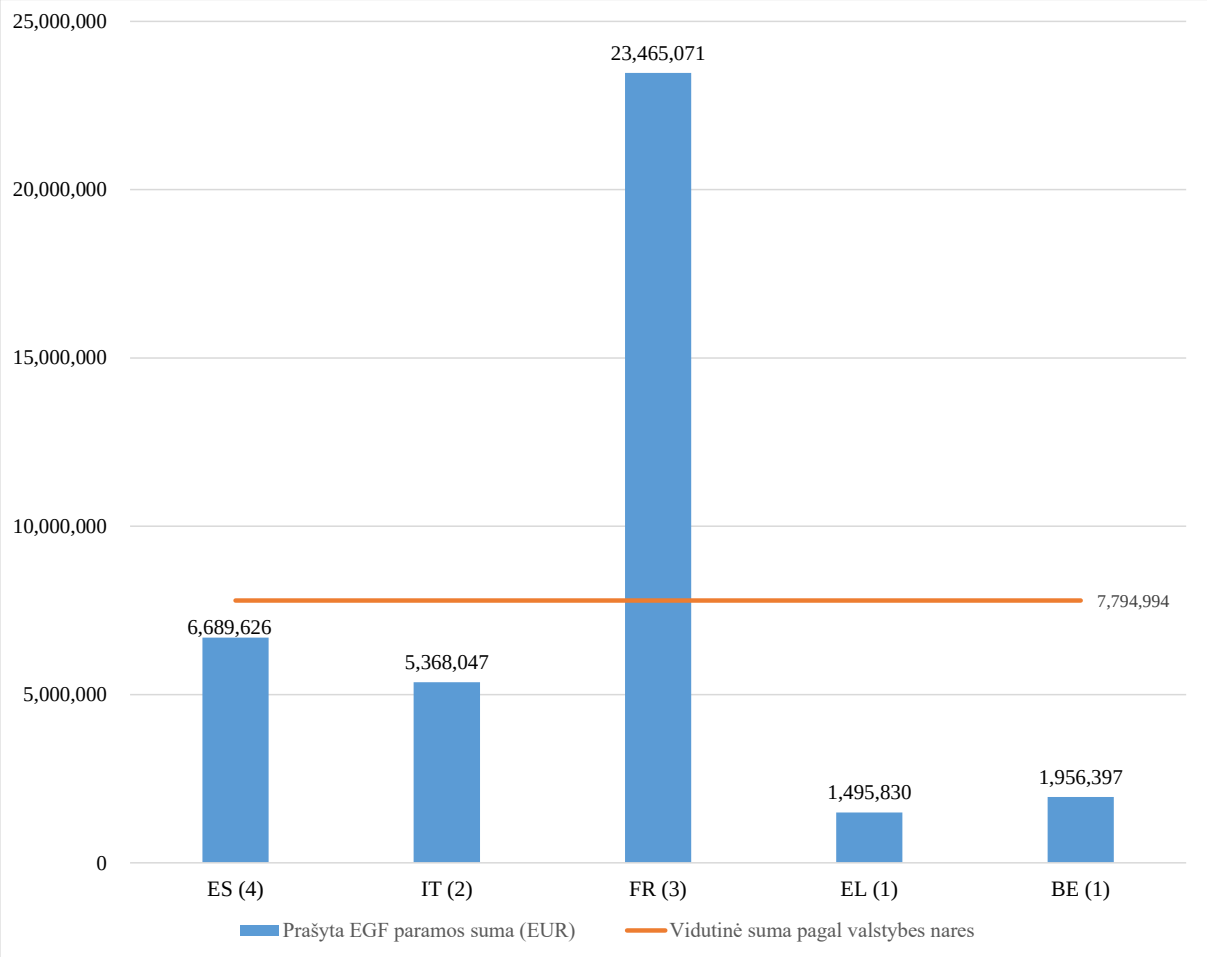

Pateiktų paraiškų skaičius nurodytas skliaustuose.

Bendra iš EGF prašytos paramos suma – 38 974 971 EUR
Vidutinė vienos valstybės narės iš EGF prašyta paramos suma: 7 794 994 EUR

2.1.5. Pateiktos paraiškos pagal prašytos paramos sumą vienam darbuotojui

Reglamente (ES) 2021/691 vienam tiksliniam darbuotojui prašoma suma neribojama. Ši suma gali skirtis, priklausomai nuo padėties atitinkamoje darbo rinkoje, tikslinių paramos gavėjų asmeninių aplinkybių, valstybės narės jau taikomų priemonių ir paslaugų teikimo atitinkamoje valstybėje narėje išlaidų. Todėl siūlyta EGF paramos suma vienam darbuotojui 2021 ir 2022 m. svyravo nuo 3 500 EUR iki 10 461 EUR, o vidutiniškai sudarė 7 521 EUR. Didžiausios vidutinės sumos vienam darbuotojui prašė Nyderlandai (10 461 EUR), mažiausios – Belgija (3 500 EUR).

8 diagrama. 2021–2022 m. iš EGF prašytos paramos suma (EUR) vienam darbuotojui pagal valstybes nares

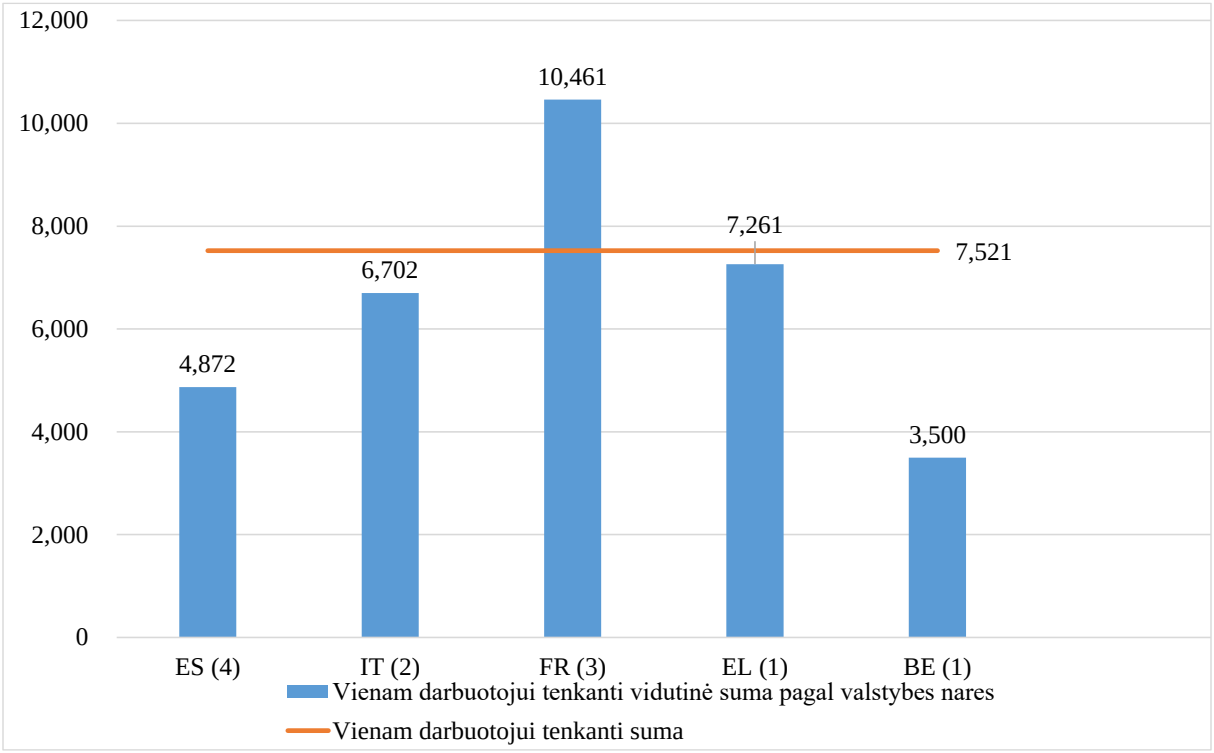

Pateiktų paraiškų skaičius nurodytas skliaustuose.

Vidutinė iš EGF prašytos paramos suma vienam paramos gavėjui – 7 521 EUR

2.2. Priimti sprendimai ir skirta parama

EGF yra pagalbos ekstremaliosios situacijos atveju priemonė, kuriai netaikomos daugiametėje finansinėje programoje nustatytos viršutinės ribos. Sprendimą dėl bendro finansavimo kiekvienu atveju turi patvirtinti Europos Parlamentas ir Taryba.

2021–2022 m. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė 14 sprendimų sutelkti EGF finansavimą, iš kurių penki buvo susiję su paraiškomis, gautomis 2020 m. pagal Reglamentą (ES) Nr. 1309/2013. Todėl 2 lentelėje pateikti atvejai skiriasi nuo atvejų, įtrauktų į 1 lentelę, kurioje nurodytos 2021 ir 2022 m. pateiktos paraiškos.

2020 m. prašytos paramos atvejais visoms valstybėms narėms buvo taikoma 60 proc. EGF bendro finansavimo norma. Pagal naująjį Reglamentą (ES) 2021/691, kuris taikomas nuo 2021 m. gautoms paraiškoms, EGF bendro finansavimo norma yra didžiausia ESF+ bendro finansavimo norma atitinkamoje valstybėje narėje arba 60 proc., taikoma nuo 2021 m. gautų paraiškų atvejais

(Reglamentas (ES) 2021/691). 2021 ir 2022 m. paraiškas pateikusios valstybės narės turi teisę į 85 proc. bendro finansavimo normą[9].

14 suteiktos paramos įnašų buvo skirta 13 025 darbuotojams devyniose valstybėse narėse[10]. Bendra EGF bendro finansavimo suma buvo 51 790 562 EUR, o vienam tiksliniam darbuotojui vidutiniškai skirta 3 976 EUR. Iš 13 025 tikslinių darbuotojų 56 proc. buvo vyrai ir 76 proc. – jaunesni nei 54 metų amžiaus asmenys.

[9] 85 proc. bendro finansavimo norma buvo taikoma dėl to, kad visos šios valstybės narės turėjo bent vieną mažiau išsivysčiusį regioną.
[10] Belgijoje, Vokietijoje, Estijoje, Graikijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Nyderlanduose ir Suomijoje.

2 lentelė. Išsami informacija apie 2021 ir 2022 m. skirtą paramą (Biudžeto valdymo institucijos parašo data 2021 ir 2022 m.)

EGF paraiška	Valstybė narė	Paramos teikimo atvejis	Paraiškos data	4 straipsnyje nustatyti intervencijos kriterijai	Prekyba / krizė	Nacionalinis įnašas (EUR)	Skirtas EGF įnašas (EUR)	Tikslinių darbuotojų skaičius	Vidutinis EGF įnašas pagal darbuotojus (EUR)	Tiksliniai vyrai	Tikslinės moterys	Jaunesni kaip 54 metų tiksliniai asmenys	Vyresni kaip 54 metų tiksliniai asmenys	Biudžeto valdymo institucijos parašo data	Mokėjimo (banko pavedimo) data
EGF/2020/002	**EE**	**Estonia Tourism**	2020-11-12	c (Išskirtinės aplinkybės)	Krizė (COVID-19)	2,982,987	4,474,480	5,060	884	1,970	3,090	4,030	1,030	2021-05-20	2021-06-01
EGF/2020/003	**DE**	**GMH Guss**	2020-12-15	a	Prekyba	721,138	1,081,706	476	2,272	455	21	300	176	2021-06-08	2021-06-17
EGF/2020/004	**NL**	**KLM**	2020-12-22	a	Krizė (COVID-19)	3,346,146	5,019,218	1,201	4,179	933	268	824	377	2021-06-08	2021-06-17
EGF/2020/005	**BE**	**Swissport**	2020-12-22	a	Krizė (COVID-19)	2,479,483	3,719,224	1,468	2,534	1,086	382	1,268	200	2021-06-08	2021-06-17
EGF/2020/007	**FI**	**Finnair**	2020-12-30	a	Krizė (COVID-19)	1,168,240	1,752,360	500	3,505	280	220	359	141	2021-06-08	2021-06-17
EGF/2021/001	**ES**	**País Vasco metal**	2021-06-25	b	Krizė (COVID-19)	214,343	1,214,607	300	4,049	265	35	238	62	2021-11-25	2021-12-09
EGF/2021/002	**IT**	**Air Italy**	2021-07-15	a	Įmonių krizė	683,760	3,874,640	611	6,341	317	294	423	188	2021-12-15	2021-12-27
EGF/2021/003	**IT**	**Porto Canale**	2021-07-15	Darbo rinka	Trade	263,543	1,493,407	190	7,860	172	18	187	3	2021-12-15	2021-12-27
EGF/2021/004	**ES**	**Aragón automotive**	2021-07-26	b	Krizė (COVID-19)	247,917	1,404,863	320	4,390	211	109	193	127	2021-12-15	2021-12-27
EGF/2021/005	**FR**	**Airbus**	2021-07-26	a	Krizė (COVID-19)	660,930	3,745,264	297	12,610	236	61	257	40	2022-02-16	2022-02-28
EGF/2021/006	**ES**	**Cataluña automotive**	2021-09-23	b	Prekyba	493,263	2,795,156	450	6,211	250	200	293	157	2022-03-09	2022-03-14
EGF/2021/007	**FR**	**Selecta**	2021-10-12	a	Krizė (COVID-19)	348,918	1,977,200	366	5,402	285	81	283	83	2022-03-24	2022-04-04
EGF/2021/008	**EL**	**Attica Manufacture of electrical equipment**	2021-12-21	b	Prekyba	263,970	1,495,830	206	7,261	180	26	163	43	2022-06-23	2022-07-01
EGF/2022/001	**FR**	**Air France**	2022-01-21	a	Krizė (COVID-19)	3,131,049	17,742,607	1,580	11,229	695	885	1,094	486	2022-06-23	2022-07-01
Bendras sprendimų ir mokėjimų skaičius 2021 ir 2022 m.: 14				**Bendri skaičiai**		**17,005,687**	**51,790,562**	**13,025**	**3,976**	**7,335**	**5,690**	**9,912**	**3,113**		
				a=8b=4Išskirt. aplinkybės=1Darbo rinka=1	**Krizė = 10Prekyba = 4**	**1,214,692**	**3,699,326**	**930**		**56%**	**44%**	**76%**	**24%**	**14 paramos teikimo atvejų vidurkiai**	

2.2.1. EGF lėšomis finansuotos priemonės

Pagal Reglamento (ES) 2021/691 7 straipsnį EGF finansinė parama gali būti skiriama siekiant paremti į suderintą pagal individualius poreikius pritaikytų paslaugų rinkinį įtrauktas aktyvias darbo rinkos priemones, kuriomis tiksliniams paramos gavėjams, pirmiausia nepalankiausioje padėtyje esantiems asmenims, padedama grįžti į darbo rinką arba pradėti dirbti savarankiškai.

Dauguma 2021 ir 2022 m. patvirtintų aktyvių užimtumo priemonių, kurioms prašyta EGF paramos, buvo šių rūšių priemonės:

- profesinis orientavimas;
- intensyvi pagal individualius poreikius pritaikyta pagalba ieškant darbo;
- įvairios perkvalifikavimo, kvalifikacijos kėlimo ir profesinio mokymo, įskaitant horizontalųjį ir socialinių emocinių įgūdžių mokymą, verslumo mokymo ir aukštojo mokslo programos;
- konsultavimas ir mentorystė siekiant padėti vėl įsidarbinti, taip pat mentorystė pradiniu darbo naujoje darbo vietoje etapu;
- verslumo skatinimas ir parama steigiant verslą;
- vienkartinės paskatos, skirtos padėti greitai iš naujo įsidarbinti, ir įdarbinimo paskatos ir
- įvairios išmokos (pvz., darbo paieškos, mokymo) bei parama (pvz., važinėjimui į darbą, išlaikomus asmenis prižiūrintiems asmenims).

Rengdamos savo paramos priemonių rinkinius, valstybės narės atsižvelgė į atskirų paramos gavėjų kilmę, patirtį ir išsilavinimo lygį, jų judumą, esamas arba numatomas darbo galimybes atitinkamuose regionuose ir rekomendacijas, pateiktas pokyčiams ir restruktūrizavimui numatyti skirtoje ES kokybės sistemoje. Pagal 7 straipsnio 2 dalį valstybės narės taip pat patvirtino, kad rengdamos savo paramos priemonių rinkinius jos atsižvelgė į skaitmeninės pramonės amžiuje ir efektyvaus išteklių naudojimo ekonomikoje reikalingų įgūdžių sklaidą.

2.2.2. Papildomumas su nacionalinių ar Sąjungos fondų lėšomis finansuojamais veiksmais

EGF tikslas – didinti įsidarbinimo galimybes ir sudaryti palankesnes sąlygas tiksliniams paramos gavėjams kuo greičiau reintegruotis į darbo rinką ir gauti deramas bei tvarias darbo vietas, taikant aktyvias darbo rinkos priemones. EGF priemonės visada siūlomos siekiant papildyti ir (arba) sustiprinti įprastas nacionalines priemones, taip užtikrinant EGF priemonių papildomumą.

Fondas papildo „Europos socialinį fondą +“ (ESF+), kuris yra pagrindinė ES užimtumo skatinimo priemonė. Abu Fondai papildo vienas kitą, suteikdami galimybę minėtus klausimus spręsti iš skirtingų laiko perspektyvų. EGF teikia paramą atleistiems darbuotojams arba savarankiškai dirbantiems asmenims, reaguojant į konkretų didelio masto restruktūrizavimo procesą, dėl kurio per trumpą laikotarpį buvo atleista daug darbuotojų. Fondas teikia konkrečią paramą krizinės situacijos atveju, o teikiant ESF+ paramą dėmesys sutelkiamas į ateitį ir yra siekiama daugiametėse programose nustatomų strateginių ir ilgalaikių tikslų (pvz., žmogiškojo kapitalo didinimo ir pokyčių valdymo).

Naudodamosi EGF lėšomis valstybės narės gali pasiūlyti tiksliniams paramos gavėjams specialiai pritaikytą, visapusiškesnę ir tikslingesnę pagalbą, įskaitant priemones, kuriomis jie paprastai negalėtų naudotis (pvz., dalyvauti antrosios ar trečiosios pakopos švietimo sistemoje). Patirtis parodė, kad EGF suteikia galimybę kurti pagal individualius poreikius pritaikytas paslaugas, kad būtų tenkinami atskirų atleistų darbuotojų poreikiai, gerokai viršijant tai, kas gali būti suteikta rengiant standartinius kursus ir įgyvendinant standartinius veiksmus. ESF+ parama, priešingai, skiriama platesniam gyventojų ratui (tiek darbuotojams, tiek bedarbiams).

EGF suteikia galimybę valstybės narėms užtikrinti geresnį konsultantų ir paramos gavėjų santykį ir paramą teikti ilgesnį laikotarpį. Tai suteikia paramos gavėjams daugiau galimybių pagerinti savo padėtį.

Kartais valstybės narės naudojasi EGF ir ESF+ priemonėmis taip, kad jos papildytų viena kitą ir būtų galima įgyvendinti tiek trumpalaikius, tiek ilgalaikius sprendimus. Konkrečiais paramos teikimo atvejais EGF lėšos paprastai skiriamos jau vykdomoms nacionalinėms arba ESF+ priemonėms ir jas papildo arba įgyvendinamos atskiros, papildomos priemonės. Svarbiausias kriterijus – galimybė padėti tiksliniams paramos gavėjams turimomis priemonėmis, o pasirinkti ir suplanuoti priemones ir veiksmus taip, kad jie labiausiai tiktų norimiems tikslams pasiekti, turi valstybės narės.

Laikantis subsidiarumo principo, sprendimas, ar naudoti ESF+, ar EGF finansavimą, priimamas valstybių narių lygmeniu. Valstybės narės, atsižvelgdamos į to meto vietos sąlygas, pačios sprendžia, kaip geriausia išnaudoti abiejų fondų tarpusavio papildomumą.

Kaip nustatyta Reglamento (ES) 2021/691 9 straipsnio 5 dalyje, visos valstybės narės privalo įdiegti mechanizmus, kurie padėtų užkirsti kelią bet kokiai dvigubo finansavimo pagal ES finansines priemones rizikai. Daugumoje valstybių narių ESF+ vadovaujančioji institucija taip pat yra atsakinga už EGF paramos įgyvendinimą. Taip valstybės narės gali užtikrinti įvairių intervencinių priemonių papildomumą.

2.3. Nepatvirtintos paraiškos

2021 ir 2022 m. Komisija, Europos Parlamentas ar Taryba nė vienos paraiškos neatmetė.

2.4. EGF paramos rezultatai

Pagrindinis informacijos apie EGF paramos rezultatus šaltinis yra valstybių narių galutinės ataskaitos, kurios turi būti pateiktos ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo įgyvendinimo laikotarpio pabaigos. Jas papildo informacija, kuria valstybės narės dalijasi palaikydamos tiesioginius ryšius su Komisija, pvz., per posėdžius ir konferencijas, taip pat atliekant vertinimo ir audito darbą. Šiame skirsnyje apibendrinami 2021 m. vienos valstybės narės pateikti pagrindiniai rezultatai ir duomenys.

2.4.1. 2021 m. pateiktų rezultatų santrauka ir kokybinis vertinimas

2021 m. Komisija gavo vieną galutinę ataskaitą apie EGF bendrai finansuotą paramą, kurią įgyvendino Graikija nuo 2018 m. rugpjūčio 22 d. iki 2020 m. rugpjūčio 22 d. Dėl COVID-19

pandemijos valstybės narės prašymu įgyvendinimo laikotarpis buvo sustabdytas keturiems mėnesiams, kol buvo atšauktos izoliavimo priemonės. Veiksmų įgyvendinimo terminas buvo atidėtas iki 2020 m. gruodžio 22 d., tad su tiksliniams paramos gavėjams skirtomis pagal individualius poreikius pritaikytomis paslaugomis susijusios išlaidos taip pat buvo laikomos tinkamomis finansuoti iki tos pačios dienos[11].

Po to, kai Graikijoje nuo 2020 m. lapkričio 7 d. vėl pradėtos taikyti socialinių kontaktų ribojimo priemonės, įgyti kompiuteriniai įgūdžiai, kuriuos reikia tikrinti patalpoje, negalėjo būti sertifikuoti. Todėl Graikija paprašė pratęsti tik IT sertifikavimo testų įgyvendinimo laikotarpį. Komisija šį prašymą patenkino. Sertifikavimo testai galėjo būti atliekami iki 2021 m. birželio 22 d., tad susijusios išlaidos iki tos dienos tebebuvo tinkamos finansuoti.

Į šį priemonių rinkinį įtraukta: profesinis konsultavimas, mokymas (įskaitant mokymo modulius pagrindiniams IT įgūdžiams ugdyti, taip pat trečiojo lygio apskaitos ir finansų, auksakalystės ir sidabrakalystės ir anglų kalbos mokymą), parama verslui pradėti, įdarbinimo išmokos ir išmokos darbo ieškantiems ir mokyme dalyvaujantiems asmenims.

- *Profesinis konsultavimas.* Visi 296 dalyviai dalyvavo 25 individualiose konsultacijose, kurių kiekviena truko 45 minutes. Sesijų rezultatai – individualūs grįžimo į darbą planai. Tiems, kurie ketina pradėti dirbti savarankiškai, kai kurie užsiėmimai buvo skirti verslo planui parengti.
- *Mokymas.* Mokymo veikloje dalyvavo apie 90 proc. (266) darbuotojų. Visi darbuotojai, išskyrus tris, dalyvavo mokyme, kurį sudarė trys moduliai: 120 valandų trukmės pagrindinių įgūdžių IT srityje, įskaitant *Microsoft Office* (*Word, Excel, PowerPoint* ir *Access*), socialinę žiniasklaidą, e. prekybą ir e. sandorius, mokymo modulis; 100 valandų trukmės socialinių emocinių įgūdžių, pavyzdžiui, viešųjų ryšių, komunikacijos, emocinio intelekto, derybų metodų ir bendradarbiavimo, mokymo modulis ir 80 valandų trukmės specialiųjų įgūdžių mokymo modulis. Dalyviai galėjo rinktis iš įvairių mokymų, pavyzdžiui, socialinės žiniasklaidos ir rinkodaros, internetinės žurnalistikos, verslo valdymo, rinkodaros metodų ir pardavimo metodų. Trys darbuotojai pasirinko kitas mokymo programas (trečiojo lygio apskaitos ir finansų, auksakalystės ir sidabrakalystės bei anglų kalbos mokymo programas).
- *Parama verslui steigti*. Paramos teikimo laikotarpio pabaigoje buvo suteikta parama verslui kurti pagal 18 paraiškų ir 20 darbuotojų buvo iš naujo įdarbinti kaip savarankiškai dirbantys asmenys.
- *Įdarbinimo išmokos*. Ši 650 EUR per mėnesį dydžio išmoka buvo mokama ne ilgesnį kaip šešių mėnesių laikotarpį įdarbinančiai įmonei, su sąlyga, kad darbuotojas darbo vietoje liko dar bent šešis mėnesius nuo paskatos taikymo pabaigos. Šia išmoka nepasinaudojo nė vienas darbdavys – galbūt dėl to, kad faktinis įgyvendinimo laikotarpis sutapo su izoliavimo dėl pandemijos laikotarpiu.

[11] Kaip nurodyta Komisijos įgyvendinimo sprendimo dėl EGF finansinės paramos skyrimo (C(2018) 6373) 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse, veiksmai turėjo būti įgyvendinti ne vėliau kaip 2020 m. rugpjūčio 22 d., o su pagal individualius poreikius pritaikytomis paslaugomis susijusios išlaidos iki tos pačios dienos buvo tinkamos finansuoti.

Per COVID-19 krizę galimybė mokytis nuotolinio mokymosi būdu buvo laikoma viena iš svarbiausių stiprybių. Nuotolinis mokymasis buvo neprivalomas ir, remiantis apklaustųjų nuomone, buvo labai sėkmingas. Dalyviai pasinaudojo papildomu šios galimybės lankstumu.

2.4.2. Pagalbą gavusių paramos gavėjų grįžimo į darbo rinką lygis.

Baigiantis priemonių taikymo laikotarpiui, 233 (79 proc.) dalyvių vėl dirbo: 213 (91 proc.) kaip samdomi darbuotojai ir 20 (9 proc.) kaip savarankiškai dirbantys asmenys. Dalyviai rado darbą įvairiose srityse, įskaitant kosmetikos, savarankiškos veiklos namų sąlygomis, didmeninės fermentų prekybos, internetinės žurnalistikos ir turistų apgyvendinimo sritis.

Vis dėlto po dvylikos mėnesių dirbančių asmenų skaičius sumažėjo 7 procentiniais punktais iki 72 proc. visų dalyvių. Ketvirtadalis įsteigtų įmonių nutraukė veiklą, o apie 20 proc. dalyvių padėtis nebuvo žinoma.

Izoliavimo priemonės, taikytos dėl COVID-19 pandemijos, trukdė darbuotojams rasti naujų darbo vietų ir sklandžiai įgyvendinti priemones. Atsižvelgiant į šias nepaprastąsias aplinkybes, pakartotinio įsidarbinimo pastangos vis dėlto laikomos labai sėkmingomis.

Per EGF paramos 2014–2020 m. *ex post* vertinimą dėl šio atvejo surengtuose pokalbiuose buvo nurodoma, kad EGF laikomas lankstesniu už kitas ES programas, nes jis prisitaiko prie atskirų paramos gavėjų poreikių. Ataskaitoje taip pat patvirtinta, kad EGF sukuriama papildomos vertės, palyginti su tuo, ką valstybės narės būtų pajėgios pasiekti, stengdamosi padėti tiksliniams paramos gavėjams rasti naują darbo vietą ir sugrįžti į darbo rinką.

2.5. Finansinis vykdymas

2.5.1. EGF parama

Kaip nurodyta Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa[12], 8 straipsnyje, EGF yra speciali teminė priemonė. Didžiausia metinė suma, kurią EGF gali panaudoti, yra 186 mln. EUR per metus 2018 m. kainomis, o tai atitinka vidutiniškai 209,6 mln. EUR sumą (dabartinėmis kainomis) per metus 2021–2027 m. laikotarpiu.

EGF parama valstybei narei išmokama viena dalimi per 15 darbo dienų nuo tada, kai biudžeto valdymo institucija patvirtina EGF paramą. 100 proc. lėšų skiriama kaip išankstinis finansavimas.

2021 ir 2022 m. biudžeto valdymo institucija patvirtino EGF paramą pagal 14 paraiškų, kuri sudarė iš viso 51 790 562 EUR[13]. Bendras numatomas pagal individualius poreikius pritaikytų paslaugų

[12] 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa, OL L 433I, 2020 12 22, p. 11.
[13] Į šią sumą neįtraukti Europos Komisijos iniciatyva priimti sprendimai dėl techninės pagalbos. Žr. 2.5.2 skirsnį.

išlaidas[14] sudarė: 19 proc. – profesiniam orientavimui, 29 proc. – mokymui, 24 proc. – verslumo skatinimui, 24 proc. – išmokoms ir paskatoms ir 1 proc. – kuravimui po reintegracijos į darbo rinką.

2.5.2. Techninė pagalba

Pagal Reglamento (ES) 2021/691 11 straipsnio 1 dalį Komisijos iniciatyva iki 0,5 proc. atitinkamų metų EGF finansinių išteklių gali būti panaudota techninei pagalbai. Ši suma turi būti naudojama EGF reglamentui įgyvendinti būtinai veiklai, pavyzdžiui, pasirengimo, stebėsenos ir duomenų rinkimo veiklai, duomenų bazės kūrimui, administracinei ir techninei paramai, informavimo ir komunikacijos veiklai, taip pat audito, kontrolės ir vertinimo darbui, finansuoti.

2022 m. techninei pagalbai biudžeto valdymo institucija skyrė 290 000 EUR sumą. 2021 m. dėl COVID-19 pandemijos techninės pagalbos neprašyta.

3 lentelė. Techninės pagalbos išlaidos 2022 m.

Aprašymas	Iš viso į biudžetą įtrauktų išlaidų	Faktiniai įsipareigojimai	Pastabos
Administracinė parama	190 000 EUR	22 107,93 EUR	Dėl netikrumo, susijusio su COVID-19 pandemija, vietoje iš pradžių planuotų dviejų susitikimų gyvai su EGF kontaktiniais asmenimis įvyko tik vienas gyvas susitikimas (2022 m. lapkričio 24 d.). Kitas susitikimas buvo surengtas internetu. Tinklaveikos seminaras nebuvo surengtas, nes buvo pateikta nedaug EGF paraiškų ir laikas pažintiniam vizitui nebuvo palankus. Kalbant apie informavimo veiklą, interneto svetainė buvo reguliariai atnaujinama (be jokių išlaidų), tačiau dėl palyginti nedidelio projektų skaičiaus nebuvo vykdoma jokia papildoma informavimo veikla ir nebuvo sukurta medžiagos.
Techninė pagalba	100 000 EUR	99 982,11 EUR	EGF modulių priežiūra ir atnaujinimas elektroninio keitimosi duomenimis sistemoje, t. y. bendroje fondų valdymo sistemoje (SFC).
Iš viso išlaidų	**290 000 EUR**	**122 090,04 EUR**	

2.5.3. Pažeidimai, apie kuriuos pranešta

2021 ir 2022 m. Komisijai apie pažeidimus pagal Reglamentą (ES) 2021/691 nepranešta.

2.5.4. EGF finansinės paramos teikimo užbaigimas

EGF parama laikoma baigta teikti, kai Komisijai nusiunčiama galutinė ataskaita su visa reikalinga informacija, grąžinamos visos negrąžintos sumos ir nei valstybei narei, nei Komisijai nebereikia atlikti

[14] Veiksmai pagal EGF reglamento 7 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktus.

jokių veiksmų. Pareiga saugoti visus patvirtinamuosius dokumentus, jei jų paprašytų Komisija arba Audito Rūmai, dar galioja trejus metus (Reglamento (ES) Nr. 1309/2013 21 straipsnio 5 dalis).

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo baigti įgyvendinti tik 2014–2020 m. laikotarpiu teiktos paramos atvejai ir tą paramą buvo galima baigti teikti. Šiais atvejais EGF finansinės paramos teikimo užbaigimo procedūros nustatytos Reglamento (ES) Nr. 1309/2013 18 straipsnyje.

2021 ir 2022 m. paramą baigta teikti pagal dešimt paraiškų, pagal kurias parama teikta 2015–2020 m. Vidutinis lėšų panaudojimo rodiklis buvo 73 proc.: mažiausias rodiklis buvo 20 proc., o didžiausias – 100 proc. Komisijai grąžinta iš viso 7 889 378 EUR nepanaudotų lėšų, t. y. 28 proc. skirtos EGF paramos. Išsami informacija apie šiuos paramos teikimo atvejus pateikta 4 lentelėje.

EGF finansinės paramos panaudojimo rodiklis įvairiose valstybėse narėse buvo labai skirtingas (žr. 9 diagramą). Mažiausias vidutinis lėšų panaudojimo rodiklis užregistruotas Graikijoje (20 proc.) ir Nyderlanduose (41 proc.), o didžiausias – Airijoje ir Prancūzijoje (100 proc.), Belgijoje (88 proc.) ir Estijoje (73 proc.).

9 diagrama. Vidutinis lėšų panaudojimo rodiklis pagal valstybes nares (skirtos EGF paramos procentinė dalis)

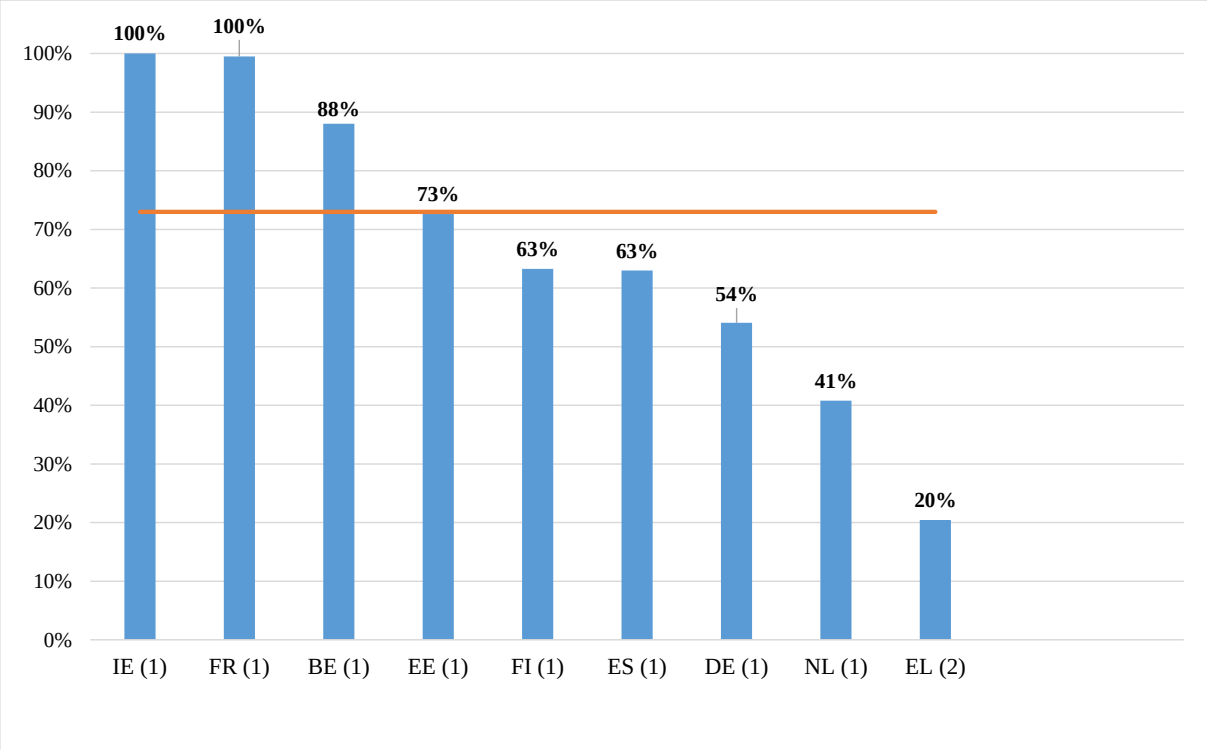

EGF paramos teikimo atvejų skaičius nurodytas skliaustuose

Valstybės narės dalies skirtų lėšų nepanaudojo dėl įvairių priežasčių. Nors valstybės narės raginamos rengti realistiškas biudžeto sąmatas pagal individualius poreikius pritaikytų paslaugų paketui įgyvendinti, paraiškų teikimo etapu ne visada įmanoma tiksliai suplanuoti veiklą. Valstybės narės taip pat yra linkusios suplanuoti pernelyg didelį biudžetą ir prie pradinių apskaičiuotų sumų pridėti didelę

lėšų atsargą, kad sumažintų išlaidų viršijimo riziką arba dėl to, kad paraiškos teikimo etapu būna daug nežinomųjų, pvz., nežinoma, koks bus galimų paramos gavėjų profilis ir kokie bus jų poreikiai.

Planavimo etapu dažnai nustatomas pernelyg didelis siūlomomis priemonėmis norėsiančių pasinaudoti darbuotojų skaičius. Mažesnį nei tikėtasi dalyvavimo aktyvumą gali lemti pagerėjusi ekonominė padėtis darbo rinkoje arba nenumatyti asmeniniai veiksniai, pvz., darbuotojai randa darbą savarankiškai, jiems trūksta motyvacijos arba jie pasirenka anksčiau išeiti į pensiją. Be to, kai kurie darbuotojai kartais renkasi pigesnes, o ne brangesnes priemones arba pirmenybę teikia trumpalaikėms, o ne ilgalaikėms priemonėms.

Kitos priežastys, dėl kurių panaudota nedaug lėšų, buvo vėlesnė priemonių įgyvendinimo pradžia, nepakankamas priemonėms įgyvendinti reikalingų darbuotojų skaičius, nepakankamai išnaudotos galimybės lanksčiai perskirstyti lėšas tarp biudžeto straipsnių arba didesnis, negu numatyta iš pradžių, valstybei narei skirtas finansavimas.

Komisija paraiškų teikimo etapu toliau teikia pagalbą valstybėms narėms, skatindama jas optimaliai valdyti lėšas ir gerinti įgyvendinimo tempą. Tikimasi, kad valstybėms narėms įgyjant vis daugiau patirties, priemonių išlaidų sąmatos ir prognozės, kiek darbuotojų dalyvaus priemonėse per 24 mėnesius, bus vis tikslesnės. Komisija taip pat pastebi, kad gerėja įvairių koordinavimo ir įgyvendinimo struktūrų gebėjimai ir nacionalinių bei regionų ir (arba) vietos lygmens komunikacinės veiklos kokybė.

4 lentelė. 2021 ir 2022 m. užbaigta teikti parama

EGF paraiška	EGF/2015/006	EGF/2016/003	EGF/2017/001	EGF/2017/003	EGF/2017/005	EGF/2017/008	EGF/2017/009	EGF/2017/010	EGF/2018/001	EGF/2018/003	IŠ VISO
Paramos teikimo atvejis	**PWA International**	**petroleum and chemicals**	**Castilla y León mining of coal**	**Attica retail**	**Retail**	**Goodyear**	**Air France**	**Caterpillar**	**Financial service activities**	**Attica Publishing Activities**	**2021 ir 2022 m. paramą baigta teikti pagal 10 paraiškų**
Valstybė narė	**IE**	**EE**	**ES**	**EL**	**FI**	**DE**	**FR**	**BE**	**NL**	**EL**	**9valstybės narės**
Sektorius (trumpas pavadinimas)	Orlaivių techninė priežiūra	Kokso ir rafinuotų naftos produktų gamyba; chemikalų ir chemijos produktų gamyba	Akmens anglių ar rusvųjų anglių kasyba	Mažmeninė prekyba	Mažmeninė prekyba	Guminių ir plastikinių gaminių gamyba	Oro transportas	Mašinos ir įrenginiai	Finansinių paslaugų veikla	Leidyba	
Paraiškos data	2015-06-19	2016-05-11	2017-01-20	2017-04-13	2017-06-12	2017-10-06	2017-10-23	2017-12-18	2018-02-23	2018-05-22	
Atleisti darbuotojai	**108**	**1,550**	**339**	**725**	**1,660**	**646**	**1,858**	**2,285**	**1,324**	**550**	**11,045**
Tiksliniai asmenys (įskaitant NEET jaunimą)	**216**	**800**	**464**	**725**	**1,500**	**646**	**1,858**	**2,585**	**450**	**550**	**9,794**
Galutinės ataskaitos pateikimo terminas	2017-12-19	2019-01-01	2018-08-15	2020-01-13	2019-12-12	2020-07-01	2020-04-23	2020-06-18	2020-08-23	2021-02-22	
Faktinė galutinės ataskaitos pateikimo data	2017-12-19	2019-06-04	2018-08-09	2020-01-13	2019-12-09	2020-08-25	2020-04-24	2020-10-08	2020-11-25	2021-06-18	
Laiško, kuriame pranešama apie paramos teikimo pabaigos datą, išsiuntimo data	2021-11-09	2022-05-23	2022-02-09	2021-02-19	2021-03-18	2022-05-23	2022-02-11	2021-04-12	2021-11-15	2022-10-10	
Beneficiaries assisted (workers and NEETs)	**183**	**492**	**198**	**217**	**1,467**	**622**	**1,858**	**1772**	**179**	**296**	**7,284**
Priemonių taikymo pradžia	2015-05-22	2016-05-11	2017-03-15	2017-07-13	2016-08-03	2018-01-01	2015-10-01	2016-10-22	2018-01-01	2019-10-17	
Priemonių taikymo pabaiga	2017-06-19	2018-12-31	2019-02-15	2019-07-13	2019-06-12	2019-08-14	2018-07-22	2019-12-18	2019-12-31	2020-12-22	
Faktinis biudžeto lėšų panaudojimas, palyginti su pradžioje numatytu biudžetu (visos sumos nurodytos EUR)											
Pradžioje numatytas bendras biudžetas (valstybių narių ir EGF)Įgyvendinimo veikla ir personalizuotos paslaugos	**737,156.00**	**1,885,597.00**	**1,670,440.00**	**4,915,250.00**	**4,165,600.00**	**3,608,719.00**	**16,490,805.00**	**7,702,694.00**	**1,987,500.00**	**3,847,500.00**	**47,011,261.00**
Skirtas EGF įnašas	**442,293.00**	**1,131,358.00**	**1,002,264.00**	**2,949,150.00**	**2,499,360.00**	**2,165,231.00**	**9,894,483.00**	**4,621,616.00**	**1,192,500.00**	**2,308,500.00**	**28,206,755.00**
Skirtas EGF įnašas % (numatyto biudžeto procentinė dalis)	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	
Faktinės išlaidos (valstybių narių ir EGF)	**792.693***	**1,369,206.40**	**1,051,977.60**	**1,004,514.40**	**2,635,479.06**	**1,657,047.92**	**16,410,805.00**	**6,781,058.10**	**810,684.00**	**1,404,366.83**	**33,125,139.31**
EGF tenkanti visų tinkamų finansuoti faktinių išlaidų dalis	**442,293.00**	**821,523.84**	**631,186.56**	**602,708.64**	**1,581,287.43**	**994,228.75**	**9,846,483.00**	**4,068,634.86**	**486,410.40**	**842,620.09**	**20,317,376.57**
EGF tenkanti visų tinkamų finansuoti faktinių išlaidų dalis %	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	60%	
Panaudoto EGF finansavimo dalis %	100.00%	72.61%	62.98%	20.44%	63.27%	45.92%	99.51%	88.03%	40.79%	36.50%	**72%**
Nepanaudoto EGF finansavimo suma, grąžinta EK	**0.00**	**309,834.16**	**371,077.44**	**2,346,441.36**	**918,072.57**	**1,171,002.25**	**48,000.00**	**552,981.14**	**706,089.60**	**1,465,879.91**	**7,889,378.43**
Nepanaudoto EGF finansavimo dalis, grąžinta EK %	0.00%	27.39%	37.02%	79.56%	36.73%	54.08%	0.49%	11.97%	59.21%	63.50%	**28%**
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	**100.00%**

*PWA išleido daugiau nei pradžioje buvo suplanuota nacionaliniame biudžete.

2.6. Komisijos teikiama techninė pagalba

2.6.1. Informavimas ir viešinimas – interneto svetainė

Pagal Reglamento (ES) 2021/691 12 straipsnio 2 dalį reikalaujama, kad Komisija sukurtų, prižiūrėtų ir atnaujintų visomis ES kalbomis veikiančią interneto svetainę.

2021 ir 2022 m. EGF interneto svetainę[15] Komisija nuolat atnaujindavo, papildydama ją aktualia informacija. Svetainėje skelbiamos paraiškų teikimo gairės, informacija apie priimtas ir atmestas paraiškas, taip pat pagrindiniai faktai ir skaičiai, susiję su ankstesnėmis EGF paraiškomis. Naudotojai taip pat gali rasti informacijos apie valstybių narių asmenis ryšiams EGF klausimais, nuorodų į leidinius, naujienų ir informacijos apie su EGF susijusius Komisijos ir valstybių narių organizuojamus renginius.

2.6.2. Susitikimai su nacionalinės valdžios institucijomis ir EGF suinteresuotaisiais subjektais

Internetu surengti keturi EGF kontaktinių asmenų[16] posėdžiai (posėdžiai Nr. 25–28). Posėdžiai buvo surengti siekiant aptarti teikiamos paramos atvejus ir planuojamas EGF paraiškas, naujas 2021–2027 m. EGF reglamento ypatybes, pasidalyti geriausia patirtimi, susijusia su EGF paraiškomis, ir apžvelgti kitus svarbius klausimus.

Nei 2021 m., nei 2022 m. nebuvo surengtas joks EGF tinklaveikos seminaras.

2.6.3. Elektroninio keitimosi duomenimis sistema (SFC2021)

2014 m. Komisija stengėsi dar labiau supaprastinti procedūras ir įtraukti EGF į Europos Sąjungos fondų valdymo sistemą (SFC2014), t. y. elektroninio keitimosi duomenimis su valstybėmis narėmis sistemą. Nuo 2015 m. balandžio mėn. valstybės narės teikia EGF paraiškas internetu pagal parengtas paraiškų pildymo instrukcijas, o nuo 2016 m. rugpjūčio mėn. SFC2014 sistemoje jos teikia ir galutines EGF ataskaitas. Per SFC2014 pateiktos EGF paraiškos buvo tikslesnės ir išsamesnės. Taip pat lengviau rinkti bei apdoroti duomenis ir sparčiau pranešti EGF rezultatus. Paraiškų dėl EGF paramos teikimo per SFC2014 tvarka padėjo sutrumpinti laiką nuo valstybės narės paraiškos pateikimo iki Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, kuriuo patvirtinamas Komisijos pasiūlymas, priėmimo.

Šiuo ataskaitiniu laikotarpiu buvo užbaigta 2014–2020 m. SFC modulių priežiūra ir tolesnis plėtojimas, kurio reikėjo siekiant užbaigti teikti EGF paramą pagal 2014–2020 m. pateiktas paraiškas.

[15] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=326&langId=lt

[16] Asmenis ryšiams skiria valstybių narių institucijos, atsakingos už Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondą atleistiems darbuotojams. Kiekvienos valstybės narės institucijos pačios sprendžia, kas joms atstovaus.

2022 m. buvo toliau plėtojama 2021–2027 m. EGF sąsaja SFC2021 sistemoje, visų pirma buvo diegiamos naujos funkcijos ir atliekami koregavimai, siekiant SFC2021 suderinti su 2021–2027 m. EGF reglamento reikalavimais.

2.6.4. Komisijos 2014–2020 m. EGF ex post *vertinimas*

Pagal Reglamento (ES) 2021/691 20 straipsnį Komisija atliko EGF *ex post* vertinimą. Vertinimo tikslas – įvertinti EGF veiksmingumą, tvarumą, efektyvumą, nuoseklumą, aktualumą ir ES pridėtinę vertę. Į vertinimą buvo įtrauktos 49 patvirtintos EGF paraiškos (t. y. paramos teikimo atvejai), kurios Komisijai buvo pateiktos nuo 2014 m. iki 2020 m. gegužės mėn.[17]

2021 m. gruodžio 13 d. Komisija paskelbė savo 2014–2020 m. EGF *ex post* vertinimo išvadas[18]. Jos grindžiamos Komisijos užsakymu atlikto išorės tyrimo[19] išvadomis ir kitais įrodymais, kuriuos Komisija surinko ir išnagrinėjo iš ankstesnių EGF ataskaitų ir vertinimų, EGF valdančių Komisijos darbuotojų patirtimi, dalijimusi žiniomis su atitinkamais EGF suinteresuotaisiais subjektais iš visų valstybių narių ir Komisijos EGF vidaus duomenų baze, kurioje pateikiami duomenys apie visus EGF paramos teikimo atvejus nuo 2007 m.

Atlikusi 2014–2020 m. EGF *ex post* vertinimą, Komisija padarė išvadą, kad EGF parama darbuotojams, savarankiškai dirbantiems asmenims ir (kai kuriais atvejais) jaunimui, nukentėjusiems nuo didelio masto restruktūrizavimo procesų, apskritai buvo sėkminga ir ja išreikštas solidarumas su tais asmenimis.

Vertinant EGF veiksmingumą, nustatytas svarbus faktas, kad vidutinis vėl įsidarbinusių ir į darbo rinką grįžusių atleistų darbuotojų skaičius padidėjo. Tokių darbuotojų padaugėjo nuo 49 proc. (2007–2013 m.) iki maždaug 60 proc. (2014–2020 m.), tačiau jų dalis svyravo nuo vos 18 proc. iki net 94 proc., priklausomai nuo konkretaus paramos teikimo atvejo. Be reintegracijos į darbo rinką, EGF turėjo ilgalaikį teigiamą poveikį bendroms paramos gavėjų galimybėms įsidarbinti, pavyzdžiui, padėjo jiems įgyti naujų įgūdžių ir kvalifikacijų, labiau savimi pasitikėti ir išmokti naudotis socialiniais tinklais. Vis dėlto šiuos geresnius rezultatus reikia vertinti atsargiai, nes 2014–2020 m. įgyvendinimo laikotarpį (jis truko 24 mėnesius arba ilgiau, jeigu įgyvendinimas pradėtas anksčiau) su ankstesniu 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu[20] galima palyginti tik iš dalies.

---

[17] Nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. valstybės narės pateikė 59 paraiškas, iš kurių 54 buvo patvirtintos, keturios vėliau buvo atšauktos, o vieną paraišką Taryba atmetė. Iš septynių 2020 m. gautų paraiškų viena paraiška („EGF/2020/001 ES/Galicia ancillary shipbuilding“) buvo įtraukta į pagalbinį tyrimą, o likusių šešių nebuvo galima įtraukti, nes jos buvo pateiktos 2020 m. pabaigoje. Įtraukti 2020 m. gautų paraiškų duomenys. Vis dėlto, kadangi rezultatai bus gauti tik 2023 m., jų nebuvo galima analizuoti šio *ex post* vertinimo etapu.

[18] 2021 m. gruodžio 13 d. Komisijos tarnybų darbinis dokumentas su 2021 m. gruodžio 13 d. Komisijos ataskaita dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo (EGF) *ex post* vertinimo 2014–2020 m. (SWD(2021) 381 *final*, COM(2021) 788 *final*).

[19] *Study supporting the ex post evaluation of the European Globalisation Adjustment Fund 2014-2020* (liet. „Tyrimas, kuriuo grindžiamas Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo 2014–2020 m. *ex post* vertinimas“).

[20] 2007–2009 m. įgyvendinimo laikotarpis truko 12 mėnesių, o nuo 2009 m. liepos mėn. jis buvo pakeistas į 24 mėnesius.

Kadangi EGF papildo kitas ES priemones (visų pirma Europos socialinį fondą), jis sukuria tikrą ES pridėtinę vertę: padidina atleistiems darbuotojams siūlomų paslaugų skaičių ir įvairovę, taip pat šių paslaugų teikimo intensyvumą. Tai pasiekiama pasiūlant papildomą finansinės paramos šaltinį, atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį, ir tikslingesnę, labiau pritaikytą ir individualizuotą paramą labai konkrečioms tikslinėms grupėms, kurioms siekiama padėti.

2021–2027 m. EGF reglamente atsižvelgta į ankstesnių vertinimų išvadas, kurios buvo patvirtintos šiuo vertinimu. Jame taip pat atsižvelgta į daugumą suinteresuotųjų subjektų rekomendacijų visose valstybėse narėse. Šio reglamento pakeitimai pateikti Komisijos ataskaitoje Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo veiklos 2019 ir 2020 m.[21]

[21] COM(2021) 486 *final*, 2021 8 20.